

Picos 2021

KNNV

Beste Picos-deelnemers 2021,

Weer een bijzonder jaar voor een KNNV-kampeervakantie - en dat hebben we geweten! Ons kampeerderrein bleek bij het bezoek van de eerste twee kampdeelnemers, Frans en Marc, toch niet zo goed gekozen, midden tussen de lawaaiige Spanjaarden. Maar de camping die steeds geen gehoor had gegeven op onze vraag of-ie open was, bleek toch net geopend te zijn en we konden dus, net als jaren geleden, weer op de prachtige camping El Molino verblijven.

Het aantal deelnemers was helaas niet erg groot, slechts 12 deelnemers hadden de tocht zonder problemen in Corona-tijd ondernomen, maar wij hebben genoten!

Prachtige wandelingen en tochten per auto hebben we gemaakt, waarvan een paar highlights:

- de Cares kloof, indrukwekkende rotswanden in een ruig landschap (wel een beetje druk);
- steile en hobbelige bergpaden met de Landrover van Marc, trouw gevolgd door de auto van Frans, die alles doorstond, zelfs een klapband!;
- een wandeltocht, waarbij we met handen en voeten omhoog moesten klimmen, geen pad vonden en zoekend door weiden en bos, toch weer de bewoonde wereld terugvonden;
- tijdens een wandeling zagen we Vale Gieren en een Spaanse Keizerarend, die bij een kadaver zaten. De Spaanse Keizerarend was laatst in rangorde, want die kon pas bij het kadaver komen nadat de gieren waren weggevlogen;
- een nachtwandeling bij de camping waarbij we met detectieapparatuur vleermuizen langs zagen/hoorden schieten;
- en last but not least: een fantastische eindmaaltijd bij het plaatselijke restaurant: prachtig opgemaakte en ontzettend lekkere Spaanse tapas met een goed glas wijn en water.

Al met al: een zeer geslaagde kampeervakantie, alhoewel de kampeervakantie niet onder de vlag van de KNNV plaatsvond, omdat het sein "veilig" onder de Corona-maatregelen nog oranje gekleurd was. Iedereen was gelukkig gevaccineerd en we hielden afstand en zelfs tijdens de kring zaten we op grote afstand van elkaar.

Yolande Holthuijzen

OVER HET VERSLAG

Dit is het verslag van een bijzonder kampje, zie boven. Stonden er op de lijst deelnemers die werd gestuurd nog 26 namen, uiteindelijk waren we met zijn twaalf en na een week met zijn tien. Hoewel er veel en intensief is waargenomen, hebben we geen soortenlijsten gemaakt. Wel zijn er veel foto's gemaakt en daarvan is een selectie opgenomen, hopelijk maakt dat wat goed. De foto's rond de excursieverslagen hebben overigens geen band met die verslagen.

Herman Verschuren

DEELNEMERS

Liesbeth Cavé, Frans Duijm, Hettie van Eijck, Sicco Ens, Yolande Holthijzen, Arjen Lemstra (1 week), Rita Lemstra (1 week), Kees den Oudendammer, Rita den Oudendammer-Peters, Marc Schmitz, Jan van der Sluis en Herman Verschuren.

Foto's, dank aan

Frans Duijm
Kees den Oudendammer
Lidia den Oudendammer-Peters
Jan van der Sluis

Excursieverlagen

Excursiegebied Bores Toranzo
Datum 25-07-2021
Aantal deelnemers 12
Excursieleider Frans Duijm

Vanaf de camping El Molino naar La Vega gelopen. De doorgaande weg schuin overgestoken naar een betonweg, naar het weten omhoog naast de doorgaande (auto)weg.

Eerst richting Bores gelopen. Na een koffiepauze rechtsaf naar Torres Medievales do Campo (14e en 15e- eeuwse verdedigingstoren, midden op het boerenland). Vandaar omhoog en vervolgens links richting Bores. Valk boven het dorp geluncht en vandaar omhoog naar Toranzo. Een deel van de groep is toen naar het oosten gelopen op de asfaltweg naar la Vega en heeft daarna een onverharde afsteek gekozen langs de helling omlaag. Bij een weiland eindigde de weg en liepen we over koeienpaadjes door de struiken tot we weer bij een onverharde weg kwamen die uitkwam op de betonweg waar onze tocht begonnen was.

De afgelegde afstand van de eerstgenoemde groep bedroeg 11,5 km met 300 m hoogteverschil.

Het was een goede excursie voor de eerste dag: veel bloemen ondanks de droogte en veel roofvogels waaronder Vale gieren gezien.

Excursiegebied Cucayo
Datum 26-07-2021
Aantal deelnemers 12
Excursieleider Hettie van Eijck

Waardering: 8

Met 3 auto's en alle kampdeelnemers naar het einde van het asfalt bij het dorpje Cucayo gereden.

Prachtige route bergop, tunnels door en zicht op rotspunten in de nevel.

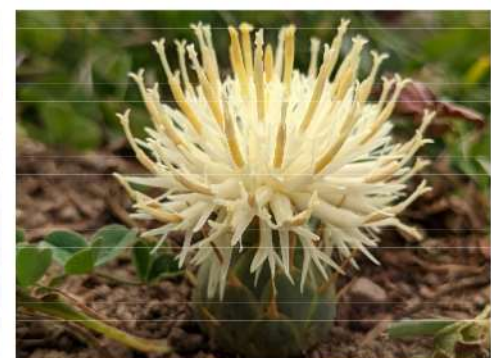
Na een half uur lopen heuvel op met boeiende en bloeiende bermen kwam de keuze: linksom de route die in voorgaande jaren door de KNNV was gelopen of rechts omhoog de route die Marc adviseerde vanwege de uitdaging en verschillende biotopen.

Iedereen koos uiteindelijk voor de uitdaging en dat hebben we geweten. Bij de 1e afslag ging het al mis, maar eenmaal op weg wilde niemand omdraaien, ondanks dat het gebaande pad ophield. Op dat punt bevond zich een enorme bijenstal met vele bijenkasten, omringd door stalen afrastering, waarbinnen een afrastering met stroomdraden, waarbinnen de bijenkasten zich bevonden. Duidelijk een beveiliging tegen de beren.

Marc was overtuigd dat aan de andere kant een goed pad was en daar gingen we de berg op, vrij steil klauterend en klimmend, de groep tegen de helling geplakt, al planten determinerend. Prachtige uitzichten, de regen bleef uit en uiteindelijk leek het juiste pad naar de pas gevonden....

Na de lunch bleek dat dit niet zo was en volgde een afdaling over koeienpaden en vonden we zo, via weides en bos en een moerasveld de weg terug, de weg die we in het begin gemist hadden.

Al met al een prachtige tocht en we waren blij dat iedereen het er weer heelhuids vanaf had gebracht.

Centaurea lagascana.

Excursiegebied Somaniso
Datum 27-07-2021
Aantal deelnemers 12
Excursieleider Kees den Oudendammer

Waardering: 7+

Route 7 van het Spaanse boekje "Guia de Senderos de la Comarca de Liébana. Parkeren bij de brug.

Waardering wandeling: 7

Ondanks de redelijk zware dag gisteren (Cucayo, berg opklauteren) stond (bijna) iedereen weer paraat om op pad te gaan. Alleen Liesbeth was wat laat om dat ze nachtelijke bezoek had gehad... (een hond die 's nachts de camping afschuidde).

Op weg naar een middelzware wandeling door het bos met lichte stijging. De start was langzaam omdat Marc nog even ging varen, nee varens ging plukken op een nogal lastige plaats langs de rivier. Via een goed begaanbaar pad langzaam lopend door een zee van verschillende soorten heide, maar ook veel andere mooie plantwaarnemingen. Op een open plek met veel sprokkelhout de eerste koffiestop gehouden werden de nodige paddenstoelen waargenomen. Daarna door naar een mooi uitzicht punt en verder het bos door naar beneden.

Het was wel een bijzondere dag met "raggende" mannen (varens), vrouwtjesvarens die leken op kanten ondergoed, mannetjesvarens, Heksenkruid en Duivelsnaaigaren en wolven- en berensporen. Het kan bijna een hoofdstuk zijn uit een spannend boek.

Wel in één opzicht een saaie dag qua weer, geen wind, geen zon, geen regen, geen blauwe lucht, maar 50 tinten grijs.

Weer een mooie (excursie) dag en benieuwd naar morgen.

Excursiegebied Fuente Dé
Datum 28-07-2021
Aantal deelnemers 5
Excursieleider Yolande Holthuijzen

Waardering: 8,5/9

Van camping El Molino naar Fuente Dé met twee auto's naar de Téléférique. We vetrokken om 8.10 uur om de hordes toeristen te vermijden. Daar aangekomen direct een kaartje gekocht en we konden meteen doorlopen en de lift in. Heel vreemd, want er stond een lange rij wachtenden.

Het was mistig naar boven gaand en je kon te toppen niet zien. Boven aangekomen zaten we in de zon, boven de wolken. Het gebied is ruig, stenig en overweldigend, maar qua plantensoorten en overige soorten beperkt. Wel meteen Alpenkraaien, Roek en Vale gieren cirkelend boven de toppen. Lopend vanaf de kabelbaan bereik je heel makkelijk, via de, voor auto's aangelegde onverharde weg naar Hotel Aliva. Onderweg koeien en paarden, landschappelijk zeer fraai, zeker door de mistsluiers die af en toe het zicht belemmerden, maar daarna weer prachtige vergezichten. Na een heerlijke koffie met tortilla, met de hele groep (de anderen waren met eigen auto's naar boven gereden tot hotel Aliva), de weg vervolgd. Onderweg prachtige Kneuen, Zwarte roodstaart en Waterpieper. Er zat een heel klein donzig (Water)piepertje op een rots vlakbij die we goed konden bekijken. Vanaf de weg liep een pad naar Fuente Dé, prachtig gelegen door de weilanden met nog vele leuke platen en vervolgens oud bos met eeuwenoude eiken en beuken. Een flinke tippel terug, maar zeer de moeite waard.

Boven de boomgrens gezien: bijzonder planten: Pinguicula, Aquilegia, Merendera montana en vogels: Kleine Torenavk, Kneu, Waterpieper, Tapuit, Zwarte roodstaart.

Aasgier.

Rapunzelklokje.

Alpenkauw.

Excursiegebied Caloca
Datum 29-07-2021
Aantal deelnemers 10
Excursieleider Frans Duijm

Waardering: 7

Van de camping in La Vega naar Potes, dan via Ojedo naar het zuiden op de CA184 (richting Cervera). Bij Pesaguero rechts tot Caloca. Daar de auto's geparkeerd en over de beek het dorp ingelopen, omlaag, eerst even naar het oosten, dan naar het zuiden en buiten het dorp naar het zuidwesten. Daar begon de wandelroute 12 van de Guia de Senderos de la Comarca de Liébana, gemarkeerd met deel-witte strepen bij afslagen e.d. De route ging eerst naar het oosten omlaag en omhoog. Daarna naar het zuiden en vervolgens naar het westen, noorden en weer naar het oosten terug naar Caloca. Punten onderweg waren volgens de routekaart in het genoemde boekje: Los Collaos, Monte Oria, Los Acíbres en de Riega de Caloca.

Het was een mooie wandeling met veel kleine stijgingen en dalingen, na een eerst flinke stijging en op het einde een lange afdaling. Lengte circa 8 km, hoogteverschil circa 300m. De omgeving bestaat uit loofbos met graslandjes, sommige stukken nogal nat, andere stukken droog. We hebben rustig gelopen en aan het eind van de tocht hebben we lekker wat gegeten en gedronken op een terrasje in Caloca.

Excursiegebied Puerto de Rio Frio
Datum 30-07-2021
Aantal deelnemers 7
Excursieleider Frans Duijm

Waardering: 9

Vanaf de camping naar La Vega de doorgaande weg op naar het zuidwesten tot Ledantes. Daar stapten 5 personen achterin de landrover (van Marc) waarvoor de campingbeheerder Alfredo een vergunning had geregeld. De tocht naar boven en later terug naar Barrio was erg ruig, maar iedereen is heel gebleven.

De wandeling boven was zeer de moeite waard: prachtige omgeving, afwisselende vegetaties, veel moerasjes met veen (laag- en hoogveen), grazige plekken, struikgewas, stenen enz. Geen steile hellingen maar een golvende hoogvlakte. Veel interessante planten, sub-alpien.

Excursiegebied Brez Peña la Cerra (923 m.) Zie RotherWanderführer, route 44
Datum 01-08-2021
Aantal deelnemers 9
Excursieleider Hettie van Eijck

Waardering: 8,5

Dit was een wandeling uit het boekje van 2 uur, waar wij 5 uur over deden, omdat er veel bijzondere waarnemingen werden gedaan. Via koffie en inkoopstop in Potes, besloten we tot deze excursie: niet te ver en niet te hoog in verband met de laaghangende wolken.

Meteen bij aankomst zagen we de indrukwekkende rotspartij boven het dorp Brez. Op deze rotspartij zaten Vale gieren in hun kenmerkende houding.

We liepen de route linksom, met de klok mee: een steile klim, goed te doen. Wat betreft planten, heel bijzonder. Prachtige uitzichten. Tegen het eind van de wandeling werd het heel bijzonder: allereerst de vondst van een ringslang die bezig was een pad te verzwelgen. De voorpoten van de pad staken er nog half uit. Bij de kop aangekomen werd de pad met grote kracht uitgespuwd en verdween de slang schielijk verder de berm in. Daarna werd een grote verzameling roofvogels (Vale gieren) gespot, die opstegen naar de rotsformatie; het werden er steeds meer, tot meer dan 40. We zagen ze prachtig van boven, ze vlogen over ons heen. Zeker een plek om met de telescoop te bezoeken.

Cistus
salvefolius.

Carthamus
lanatus

Astragalus
glycyphyllos -
hokjespeul.

Excursiegebied	Bárago/Cucayo
Datum	01-08-2021
Aantal deelnemers	2
Excursieleider	Hettie van Eijck en Herman Verschuren
Excursieduur	5 uur exclusief vervoer

Waardering: 9

Deze excursie behoeft medewerking van kamgenoten: 10 minuten rijden naar Bárago en aan het eind opgehaald worden in Cucayo (dat ligt 20 min. rijden van Cucayo). Goed te combineren met een kortere excursie vanuit Cucayo (door andere groep).

In Bárago begint de route met het oversteken van de beek. Geen markeringen in het dorp, dus even goed opletten. Lange klim omhoog vanuit Bárago, eerst door bos, dan weiden met mooie vergezichten, o.a. op Bárago zelf.

Het wekt verbazing dat er op zo'n 1000 m. hoog en nog hoger nog steeds alom huiszwaluwen vliegen.

Op de kam (bij Peña del Castro) ook even opletten, want kruispunt van paden. Idem Collado del Ijande, want vandaar kan je oostwaarts de Muñech beklimmen en verder lopen. De bedoeling is de Collado del Ijande zijwaarts af te dalen en gaandeweg westwaarts door de vallei naar Cucayo af te dalen. Wij namen een afsteker naar rechts en dat beviel goed. Mooie tocht, veel te zien, aanrader.

Excursiegebied	Caín de Arriba en Cueva Santibaña
Datum	02-08-2021
Aantal deelnemers	4
Excursieleider	Hettie van Eijck

Waardering: 8

Met de auto naar Caín. Daar een route genomen (route "13"). Het dorp uit naar het noordwesten op een weg die op de stafkaart "wit" is, maar alleen berijdbaar is voor 4 x 4 uat's of quads; zeer steil en stenig. Caín de Arriba is een verlaten dorpje. Vandaar een voetpad eerst naar het westen, dan terug naar het zuidoosten via de Monte la Pierna, omlaag naar Caín.

Halverwege de terugweg nog een uitstapje naar het zuiden naar de grot van Santibañas. De grot was imposant groot en diep met vreemde bouwsels. Bij de grot zagen we een "nieuwe" streepvaren: glanzend donkergroen, mogelijk een *Asplenium (obovatum ssp) Billotii*

Gezien: *Sideritis hyssopifolia*.

De wandeling ging afwisselen door loofbos (met veel beuken en lindes), weides en steile heide- en varenvelden. Het aantal bijzondere planten en dieren was beperkt, maar het was een mooie tocht. De afstand: circa 5 km, stijging circa 500 m, looptijd circa 4 uur.

Op de terugweg met de zuto zijn we gestopt bij de antieke wolven-vanginstallatie (Chorco de los lobos), circa 3 km ten zuiden van Caín.

Vale gier.

Grijze gors.

Excursiegebied Cares kloof (start bij Caín)

Datum 02-08-2021

Aantal deelnemers 6

Excursieleider Kees den Oudendammer

Route 22 uit het boekje: Rother Wanderführer , Picos de Europa

Vroeg op vandaag om de grote drukte voor te zijn. Ruim 1 ½ uur rijden door soms dichte mist en geen zicht op de omgeving bleek ons besluit om vroeg te vertrekken juist, zodat parkeren geen probleem was. Na een koffie en toiletmoment op pad. Gelukkig kwam de waarschuwing om rekening te houden met koude wind niet uit en kon al snel de eerste laag kleding uit. Wij waren niet de enigen die vroeg op waren want al snel kwamen hele groepen wandelaars uit tegenovergestelde richting ons tegemoet. De kloof met de waterleiding is een wonderbaarlijk project waar je langs, onder en boven loopt. Het kanaal gaat dwars door de bergen met soms een waterstroom in de open lucht. Prachtige vergezichten vanaf soms smalle paadjes of uitzichtgaten in de tunnels. Na bijna ¾ van de tocht te hebben gelopen, zijn we teruggekeerd, waarbij de vergezichten soms nog mooier waren door de zon die de wanden mooi uitlichtten. Na een welverdiende consumptie (o.a. stokbrood met tortilla) werd terug gereden, maar nu wel met prachtig zicht op de omgeving.

Excursiegebied Tollo

Datum 03-08-2021

Aantal deelnemers 2

Excursieleider Herman Verschuren

Waardering: 5

Per auto naar Tollo Barrio de Arriba (ofwel boven Tollo), circa 10 min.

De tocht begon goed. Parkeren even voorbij het dorp, complexe opgaaf tussen 2 landbouwmachines (met interessante uitsteeksels. Vandaar weggetje links van gebouw omhoog, bij groot weiland hadden we links af gekund, maar besloten een hoger pad te nemen. Dus dwars door het weiland, langs lieflijk beekdalletje, omhoog naar een vervallen stal. Daar bleek na enige (te lange) verkenning het pad overwoekerd.

Terug naar de eerste afslag, met afsteken. Dit pad, wit weggetje op 2 kaarten!) mondde uit in een weiland met grote modderpoel (en jonge sieren). Na enig hekwerk (kruipen) pad gevonden, maar 1 deelnemer in slecht humeur. En: zou het vervolgp pad (ook zo'n streepjeslijn op de kaart) nog wel bestaan? Besloten werd om langs een helling rechtstreeks terug te lopen naar Trillo Arriba. Bij het wegrijden wist de chauffeur met de rechtermistlamp nog zo'n interessant uitsteeksel te raken.... Reparatie op de camping bleek een uitkomst.

Excursiegebied Puerto de San Glorio (zie Rother Wanderführer, route 36)

Datum 04-08-2021

Aantal deelnemers 9

Excursieleider Lidia den Oudendammer

Waardering: zeer de moeite waard.

Vanaf de camping met de auto over de mooi slingerende N621 naar boven, naar de pas Puerto de San Glorio. Na de mist fantastische vergezichten met de witte waterdampen die opstegen vanuit de dalen. Daarboven de rauwe pieken van de bergen.

Vanaf de pas de rondwandeling gelopen, nr. 36 uit het boekje. De wandeling start met een prachtige afdaling door wijds dal met koeien en stroompjes, waardoor sommige plekken moerassig zijn met bijbehorende vegetatie (oa. Orchideeën). Voor het eerst met regenjassen aan, maar halverwege de tocht, als het pad rond de Portilla del Boqueron buigt en het pad langs de Arroya del Neramco vervolgde, kon de jas weer uit.

Opvallend dat het gesteente aan de ene kant van de Pico de la Devesa verschilde van de andere kant. Vlak voor Llanaves de la Reine buigt het pad naar rechts een bospad in, bezaaid met koeienvlaaien. Dit pad loopt door tot aan de parkeerplaats. Opvallend was dat ook hier overbegrazing zichtbaar is (kale grond met zeer veel muizengaten). Vanaf de parkeerplaats nog even 2 km naar boven gereden naar het uitzichtpunt (met grote stenen beer).

Excursiegebied Punto Jano
Datum 05-08-2021
Aantal deelnemers 3
Excursieleider Hettie van Eijck
Waardering: 9

Per auto weggebracht naar Dobarganes, circa 20 km, 950 meter hoogte.
Bij prullen bakken start de wandeling geel/wit gemarkeerd, goed aangegeven. Start van rondwandeling van 3,5 uur, 9 km., waarbij wij op $\frac{3}{4}$ van de wandeling rechtdoor zijn gegaan. Er staat daar een bordje wat de route naar Dobarganes goed aangeeft.
Route gaat geleidelijk omhoog langs een begroeide helling, komt uit op een breder betonpad tot bij een meertje. Aldaar is de route lastig te vinden, vooral op zoek naar Castro en monolithen (niet groter dan 80 cm boven de grond, een soort hunnebed zonder dak).
Prachtig meertje, heerlijk zwemwater!. DE route blijkt langs het ro con (??) te leiden. 1 uur klimmen naar boven langs hellingen, door eiken- en beukenbos, tot er bremstruiken overblijven aan de top. Overweldigend uitzicht op de Picos en de lager gelegen bergtoppen rondom de Pico Jano.
Route gaat verder naar de Potillo de Angrajal, wat een kloof van nauwelijks een meter breed met steenbrug blijkt te zijn. Dan volgt een afdaling, geleidelijk over breed pad, over bergrug met fantastische uitzichten over het excursiegebied van het kamp.
We vervolgens ons pad rechtdoor bij afslag Dobarganes, laten heuveltopjes rechts liggen, slaan linksaf een breed bospad in (met klein groen pijltje). Paar afstekers naar Torranzo.
Geel/witte markeringsroute genomen, Camino del Torres, beetje overwoekerd hier en daar, 1 x asfaltweg overgestoken. Laatste stuk volgt de camino de Santiago naar La Vega, die vanuit Bores langs de weg loopt.

Excursiegebied Fuente Dé
Datum 05-08-2021
Aantal deelnemers 2
Excursieleider Frans Duijm
Waardering: 7

Via Potes de CA-185 naar Fuente Dé. Auto op grote parkeerplaats aan de noordwestkant gezet. Het begin van het wandelpad was niet vindbaar, maar via een glooiend grasland was gemakkelijk hogerop het pad te vinden in de richting van de bergkam. Het pad is deels gemarkeerd met geel-witte strepen. Op de stafkaart staat het als een witte (4 x 4) weg in noordelijke richting, maar deze weg was niet berijdbaar. Op de stafkaart gaat de witte weg naar het oosten met een afsplitsing van een zwart streepsjeslijntje naar het westen met een bordje: Tornos de Llordes (op de stafkaart Liordes). We hebben de oostelijke weg bewandeld met verderop een afslag in westelijke richting, tot een plek waar dit pad naar het noorden afboog - gewandeld in zeer kalm tempo. Daarna dezelfde route terug. Het was een mooie wandeling op een goed pad, tamelijk steil. Vrij veel andere wandelaars. Een paar leuke vogels gezien: Alpenheggemus en een aantal Grijze gorzen.

Excursiegebied Compolo
Datum 06-08-2021
Aantal deelnemers 7
Excursieleider Frans Duijm

20 minuten per auto vanaf de camping El Molino.
Start bij een klein dorpje met kerkje. Route over onverhard pad met in de bermen verscheidene bloemen. Geen uitzicht door mist. Afslag gemist en uiteindelijk via dezelfde route teruggelopen om bijtijds op de camping te zijn om de tenten op te ruimen voor vertrek de volgende ochtend.

Tja, en wat we allemaal hebben 'waargenomen'...

Hierboven was al iets te zien, hieronder volgt een strenge selectie uit Frans' foto's. Met ere zij vermeld dat Frans de meeste planten en beesten ook van een naam voorzag.

Arbutus unedo -
aardbeienboom.

Chrysosplenium
oppositifolium -
paarbladig
goudveil.

Campanula cochlearifolia -
elfenvingerhoedje.

Cirsium eriophorum -
wollige distel.

Digitalis parviflora.

Dactyloriza maculata - gevlekte orchis.

Sedum brevifolium.

Polygala alpina - bergvleugeltjesbloem.

Conglomeraat.

Berendrol met kersenpitten.

Moerassprinkhaan =
Stethophyma grossum.

Duinsabelsprinkhaan - *Platyceis albopunctata*.

Provencaals bleek blauwtje -
Lysandra hispana.

Spaanse ondersoort van morgenrood -
Lycaena virgaureae ssp. *miegii*.

Oranje zandoog - *Pyronia tithonius*.

**Thesium pyraeicum -
weidebergvlas.**

**Teucrium pyrenaicum -
Pyreneese gamander..**

**Teucrium
chamaedrys -**

Erinus alpinus - alpenbalsum.

**Gentiana verna -
voorjaarsgentiaan.**

**Gentiana pneumonanthe -
klokjesgentiaan.**

**Eriophorum latifolium -
breed wollegras met
beenbreek.**

Sempervivum cantabricum.

Carduus tenuiflores - tengere distel.

Teucrium sorodonia valse salie.

Lithospermum = Buglossoides purpurocaerulea - blauw parelzaad.

Lobaria pulmonaria - longenmos.

Merendera pyrenaica = montana - Pyreneese tijloos.

Centaurea nigra - zwart knoopkruid.

Saxifraga caniculata.

